

24.4.2012

AMMATTIKORKEAKOULUJEN KIRJASTOYHTEISTYÖKONSORTION (AMKIT-KONSORTIO) TOIMINTASUUNNITELMA 2012–2013

1 Tiivistelmä

AMKIT-konsortio on ammattikorkeakouluissa toimivien kirjastojen yhteistyötä tukeva ja jäsentensä eduista huolehtiva yhteenliittymä. Konsortion toiminta tähtää vahvaan verkostoyhteistyöhön kansallisesti ja kansainvälisesti. Konsortion päättävänä elimenä toimii yleiskokous ja toimeenpanevana elimenä johtoryhmä.

Konsortion strategiaan vuosille 2012–2016 on kirjattu konsortion arvoiksi yhteisöllisyys, luottamus, osaamisen jakaminen ja luovuus. Strategiassa on asetettu konkreettiset tavoitteet vuodelle 2016 ja niitä sekä toimintatapoja niiden saavuttamiseksi tarkennetaan vuosittain konsortion toimintasuunnitelmissa.

Kuluvan suunnitelmakauden alussa käynnistetään strategian mukaisesti keskusteluyhteys opetus- ja kulttuuriministeriön ja Kansalliskirjaston kanssa sektorikohtaisista kirjastoverkko-palveluista ja rahoituksesta.

Tärkein kirjastosektorien yhteistyöhön liittyvä toiminta on kaikille sektoreille soveltuvan kirjastojärjestelmän hankinnan valmistelu (UKJ-hanke). Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittaman, arkistoille, museoille ja kirjastoille yhteisen Kansallinen digitaalinen kirjasto -hankkeen asiakasliittymän kehitystyössä konsortiolla on aktiivinen rooli.

Sähköisten aineistojen hankinnassa jatketaan yhteistyötä FinELib-konsortiossa, minkä lisäksi perustetaan oma työryhmä edistämään e-kirjojen hankintamahdollisuuksia ammattikorkeakoulukirjastoissa. Kansalliskirjasto organisoi kirjastosektorien yhteisen käyttäjäkyselyn seuraavan kerran vuonna 2013 ja on sitä varten perustanut valmistelutyöryhmän, jonka työhön AMKIT-konsortio vaikuttaa edustajiensa kautta.

Merkittävää on, että ensimmäiset yhteiskirjastojen ulkopuolella olevat ammattikorkeakoulu-kirjastot liittyvät ensimmäisen suunnitelmavuoden aikana Linda-yhteisluetteluun tiedontuottajiksi.

Toimintavuoden 2012 aikana päätetään konsortion yhteisten tehtävien uudelleenorganisoinnista ja tarkistetaan toimintaryhmien työnkuvat. Valmistellaan Arene ry:n neuvoteltavaksi Theseus-julkaisuarkistoon liittyvän palvelusopimuksen uusiminen ja ollaan mukana kirjastojärjestelmien laitteistoympäristöjen käyttöpalvelusopimuksen uudistamisessa.

Konsortion yhteisellä rahoituksella kustannetaan toimistoon 1,25 htv, yhteisiin Voyager-asiantuntijatehtäviin 0,25 htv ja yhteisiin Theseus-verkkokirjastotehtäviin 0,5 htv.

24.4.2012

2 AMKIT-konsortio

2.1 Konsortion yleiskokous

Yleiskokouksessa kutakin jäsenammattikorkeakoulua edustaa ammattikorkeakoulun nimeämä edustaja. Yleiskokouksia järjestetään vähintään yksi eli vuosikokous maaliskuuhuhtikuussa. Yleiskokous päättää konsortion tavoitteista ja toimintaperiaatteista. Vuosikokouksessa valitaan johtoryhmän puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja jäsenet erovuorossa olevien tilalle. Lisäksi vuosikokous vahvistaa johtoryhmän laatiman edellisen vuoden toimintakertomuksen sekä kuluvan vuoden toiminta- ja taloussuunnitelman. Konsortion yhteisistä henkilöresursseista päättää yleiskokous toiminta- ja taloussuunnitelmien hyväksymisen yhteydessä.

2.2 Konsortion johtoryhmä

Johtoryhmä vastaa konsortion käytännön toiminnasta yleiskokouksen päätösten mukaisesti. Se asettaa tarpeen mukaan asiantuntija- ja projektiryhmiä valmistelemaan ja toteuttamaan ammattikorkeakoulukirjastojen yhteisiä hankkeita, hyväksyy ryhmien toimintasuunnitelmat ja seuraa ryhmien toimintaa. Lisäksi johtoryhmä nimittää tai esittää asiantuntijoita kirjastoalan yhteistyöryhmiin sekä antaa tarvittaessa lausuntoja. Johtoryhmä valmistelee asiat konsortion yleiskokoukselle.

Johtoryhmä vastaa konsortion yhteistyöstä Kansalliskirjaston, Ammattikorkeakoulujen rehtorien neuvosto Arene ry:n ja opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa.

2.3 Konsortion yhteiset tehtävät, AMKIT-toimisto ja yhteiset henkilöresurssit

Konsortion yhteisiä tehtäviä ovat muun muassa

- konsortion taloushallinto
 - talousseuranta ja kirjastojärjestelmään liittyvät kustannusneuvottelut
 - konsortion amk-maksuusuuslaskelmat, laskutuksen ohjeistaminen
- konsortion yleishallinto
 - konsortion yleiskokousten ja johtoryhmäkokousten valmistelu ja dokumentointi
 - toimintakertomus ja toiminta- ja taloussuunnitelma
 - konsortiolta pyydettyjen lausuntojen laatiminen
 - arkistointi
- konsortion viestintätehtävät
 - Kreodi-verkkolehden julkaisu
 - AMKIT-wikin ja amkit.fi -sivuston kehittäminen
 - konsortion postituslistojen ylläpito
- Theseus-julkaisuarkisto
 - tuki- ja ylläpitotehtäviä
 - kehittäminen
- informaatiolukutaidon opetuksen kehittäminen
- tietoaineistojen hankintaan ja käytettävyyteen liittyviä tehtäviä
 - elektronisten aineistojen hankinta
 - luettelointi (aineistojen metatiedot)
 - Nelli-portaali ja KDK-asiakasliittymä
 - Voyager-kirjastojärjestelmä
 - UKJ-hanke

24.4.2012

- muu konsortion toiminta
 - kokouskäytäntöjen ja verkkotyöskentelyn kehittäminen
 - konsortion ja ammattikorkeakoulukirjastojen kansainvälisen toiminnan kehittäminen

Henkilöresursseista päätetään konsortion yleiskokouksissa. Kustannukset katetaan ammattikorkeakoulujen omalla rahoituksella.

Toimintavuonna 2012 konsortion tehtäviin on AMKIT-toimistossa (aik. pääkonttori) koordinaattori (1 htv) ja osa-aikainen suunnittelija (0,25 htv). Lisäksi yhteisiin tehtäviin ostetaan ammattikorkeakoulujen kirjastoista asiantuntijatyövoimaa Voyager- (0,25 htv) ja Theseus-tehtäviin (yhteensä 0,5 htv). Omalla rahoituksella katettavat kustannukset ja ammattikorkeakoulujen maksusuudet sekä vertailu vuosien 2010 ja 2011 toteutuneisiin kuluihin on esitetty liitteessä 1.

Toimintavuoden aikana selvitetään, mikä on AMKIT-toimiston sijoituspaikka vuoden 2013 alusta alkaen. AMKIT-toimiston sijoituspaikkana on vuoden 2012 loppuun saakka Metropolia Ammattikorkeakoulu, jolloin myös päättyy nykyisen koordinaattorin määräaikainen työsopimus. Toimintavuoden aikana tarkastellaan uudelleen koko AMKIT-toimistotoiminta ja päätetään, millaisella työnkuvalla ja millä nimikkeellä nyt koordinaattorin nimikkeellä tehdyt työt jatkuvat.

AMKIT-toimiston keskeisinä tehtävinä ovat konsortion yhteisten toimintojen koordinointi ja yhteistyö Kansalliskirjaston ja muiden kirjastosektorien kanssa.

Lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriön Kansalliskirjastolle osoittamassa perusrahoituksessa on resursoitu henkilötyötä ammattikorkeakoulupalveluihin (FinELib, Nelli ja kirjastojärjestelmän Linnea-toimisto). Lisäksi Arene ry:n ja Kansalliskirjaston välisen sopimuksen mukaisesti Theseus-ylläpidossa ja kehittämisessä on 0,5 htv.

2.4 Ammattikorkeakoulujen uudistus 2011–2014

'Ammattikorkeakoulut (AMK) ovat luonteeltaan pääosin monialaisia ja alueellisia korkeakouluja, joiden toiminnassa korostuu yhteys työelämään ja alueelliseen kehittämiseen. Niissä suoritettavat tutkinnot ovat ammatillisipainotteisia korkeakoulututkintoja. Jyrki Kataisen hallituksen tavoitteena on vahvistaa ammattikorkeakoulujen toiminnan laatua ja tehokkuutta uudistamalla ammattikorkeakoulujen rahoitusta ja hallintoa koskeva lainsäädäntö. Ammattikorkeakoulu-uudistuksen tavoitteena on ammattikorkeakoulu, joka on kansainvälisesti arvostettu, itsenäinen ja vastuullinen osaajien kouluttaja, alueellisen kilpailukyvyn rakentaja, työelämän uudistaja ja innovaatioiden kehittäjä. Uudistusprosessin tavoitteena on luoda lainsäädännölliset puitteet ja toiminnalliset edellytykset tällaiselle ammattikorkeakoululle.' ([OKM](#), viitattu 19.3.2012)

Ammattikorkeakoulujen rahoitusta ja hallintoa koskeva lainsäädäntö valmistellaan OKM:ssä vuoden 2012 aikana. Lain vahvistamisen jälkeen uuden lain mukaisia toimilupia haetaan syksyllä 2013. Valtioneuvosto päättää toimiluvista vuoden 2013 loppuun mennessä. Uudet toimiluvat tulevat voimaan 1.1.2014. ([Sivistyspoliittinen ministeriryhmä 24.2.2012: Ammattikorkeakoulujen toimilupien uudistaminen](#))

AMKIT-konsortio seuraa uudistusprosessia ja tukee amk-kirjastojen yhteistyötä muutosprosesseissa.

24.4.2012

3 Strategiset tavoitteet 2012-2016

Konsortion strategia "*Työniloa ja tehoa verkostoista – AMKIT-konsortion strategia 2012-2016*" hyväksyttiin yleiskokouksessa 24.11.2011. AMKIT-konsortion toiminta-ajatus on, että konsortio on ammattikorkeakouluissa toimivien kirjastojen alueellista, valtakunnallista ja kansainvälistä yhteistyötä tukeva sekä jäsentensä eduista huolehtiva yhteenliittymä. Sen visio vuodelle 2016 on, että AMKIT-konsortio on uudistava toimija muuttuvissa yhteistyöverkostoissa ja että kirjastoilla on vahva verkostoyhteistyö. Konsortion arvot ovat yhteisöllisyys, luottamus, osaamisen jakaminen ja luovuus.

Strategiassa asetetut konkreettiset tavoitteet vuodelle 2016 (numeroituina) ja toimintakaudella toteutettavat suunnitelmat (alatasen ○ -sisennyksellä) ovat:

1. AMK-kirjastoilla on edellytyksiä hankkia sähköisiä aineistoja kilpailukykyisillä kustannuksilla ammattikorkeakoulujen opetuksen ja tutkimuksen tavoitteiden ja sisältöjen mukaisesti.
 - Perustetaan konsortion työryhmä selvittämään ja työstämään ammattikorkeakouluille toimivia hinnoittelumalleja yhdessä muiden kansallisten toimijoiden kanssa. Erityisesti seurataan Tekes-rahoitteista eReading-hanketta, jossa pilotoidaan kotimaisten ekirjojen hankintaa ja kirjastokäyttöä Helsingin kaupungin kirjastossa.
 - FinELib-konsortiossa vaikutetaan uusien palvelu- ja hinnoittelumallien kehittämiseen ja käyttöönottoon.
2. Opetus- ja kulttuuriministeriön keskitetyn rahoituksen käyttöpäätökset
 - Käynnistetään keskustelua loppukevästä 2012 OKM:n kanssa Kansalliskirjaston sektoripalveluista ja -rahoituksesta.
3. AMK-kirjastoissa tehdään kansainvälistä yhteistyötä.
 - Elokuussa 2012 Helsingissä pidettävän IFLAn vuotuisen konferenssin yhteydessä järjestetään sunnuntaina 12.8.2012 kansainvälinen "UAS libraries get together party". Tavoitteena on, että amk-kirjastot kutsuvat tilaisuuteen kv-yhteistyökumppaneitaan.
 - Julkaistaan englanninkielinen Kreodi.
4. AMK-kirjastojen palvelutarjonta
 - Tähän tavoitteeseen paneudutaan strategiakauden puolivälin tienoilla.
5. Kansallinen yhteistyö tietojärjestelmien hankinnassa ja ylläpidossa
 - Uuden kirjastojärjestelmän hankinnassa (UKJ-hanke) tehdään tiivistä yhteistyötä kaikkien järjestäytyneiden kirjastosektoreiden kanssa.
 - Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittamaan ja hallinnoimaan Kansallinen digitaalinen kirjasto (KDK) -hankkeeseen/toimintaan osallistutaan aktiivisesti. Vuoden 2012 aikana ensimmäiset KDK-asiakasliittymät tultaneen ottamaan tuotantokäyttöön ja niin sanotun toisen aallon kirjastot, joissa on mukana amk-kirjastojakin, valmistautuvat tuotantokäyttöön vuoden 2013 puolella. AMK-kirjastoilla on edustus KDK-asiakasliittymän ohjaus- ja konsortioryhmissä.
6. AMK-kirjastoverkosto yhteistyöympäristönä
 - Kehitetään AMKIT-wiki -sivustoa ja tehostetaan sen käyttöä yhteisöllisen työskentelyn ja osaamisen jakamisen yhtenä työalustana.
 - Kehitetään ja vahvistetaan verkkokokouskäytäntöjä.

24.4.2012

4 AMKIT-konsortion toiminta 2012–2013

AMKIT-konsortion Theseus- ja Voyager-ohjausryhmien sekä luettelointi-, pedagogiikka- ja viestintätyöryhmien toimikaudet päättyvät vuoden 2012 loppuun.

4.1 Elektronisten aineistojen hankinta

Sähköisiin aineistoihin liittyvän strategian tavoitteen saavuttamiseksi AMKIT-konsortio perustaa työryhmän, jonka tavoitteena on edistää e-kirjojen hankintamahdollisuuksia. Ryhmä tekee yhteistyötä muiden kirjastosektoreiden ja FinELibin kanssa sekä osallistuu mahdollisuuksien mukaan kansallisiin hankkeisiin, kuten eReading-hankkeeseen. Ryhmä kartoittaa käytössä olevat e-kirjojen hankintamallit ja -kanavat amk-kirjastoissa.

FinELibin konsortioryhmään kuuluvat amk-kirjastojen edustajat valmistelevat konsortiolle FinELib-aineistotuen jakoesityksen vuodelle 2013. Esitys viedään johtoryhmän käsittelyn jälkeen päätösasiana yleiskokoukselle. Kansalliskirjaston budjetissa olevan AMKIT-konsortiolle osoitetun keskitetyn FinELib-aineistorahoituksen kohdentaminen vuodelle 2012 on esitetty liitteessä 2. Tarvittaessa muodostetaan myös omia e-aineistokonsortioita.

FinELibin toimielimissä olevat amk-edustajat toimivat aktiivisina tiedonvälittäjinä konsortion ja FinELibin välillä. AMKIT-konsortion roolia FinELibin sopimusneuvotteluissa pyritään vahvistamaan. Konsortiolla on edustajat sekä FinELibin ohjausryhmässä että konsortioyhmässä sekä useampia osallistujia FinELibin asiantuntijaryhmissä. Ohjausryhmän tehtävänä on vastata FinELib-konsortion toiminnan linjauksista ja arvioida vuosittain toiminnan vaikuttavuutta, taloudellisuutta ja tuloksellisuutta. Konsortioyhmän tehtävänä on valmistella esityksiä ohjausryhmälle ja jäsensektorien konsortioille ja toimia kanavana kirjastoverkon ja FinELib-palveluyksikön välillä.

4.2 Metatietojen tuottaminen

Luettelointiryhmä keskittyy luettelointi- ja hankintaprosesseihin kuuluviin erityiskysymyksiin tavoitteenaan hyvien käytänteiden ja kokemusten jakaminen ammattikorkeakouluissa. Ryhmän jäsenet ovat mukana kansallisissa ryhmissä, kuten Voyager-metatietotyöryhmässä, Kirjastoaineiston kuvailun ohjausryhmässä, Sisällönkuvailun asiantuntijaverkostossa sekä UKJ-ryhmissä: Aineiston kuvailu ja kokoelmien hallinta sekä Monografioiden hankinta ja elinkaaren hallinta. Luettelointiryhmän tehtävänä on edistää vuorovaikutusta ja tiedonkulkua ryhmien välillä. Luettelointiryhmässä on 11 edustajaa eri amk-kirjastoista.

Luettelointiryhmä ottaa kantaa ja antaa lausuntoja alaansa kuuluvissa kysymyksissä, kuten kansallinen yhteisluettelo ja kirjastojärjestelmän hankinta. Ryhmä pyrkii kehittämään luettelointi- ja hankintaprosesseja asiakaslähtöisesti ja kustannustehokkaasti. Ryhmä kehittää kustannuslaskennan malleja prosesseihin. Luettelointiryhmä kokoaa wikiin ohjeita ja tietoa erilaisista luetteloinnin työkaluista ja apuohjelmista.

Luettelointiryhmän jäsenten tekemä Luetteloinnin verkkokurssi otetaan käyttöön wikissä keväällä 2012. Luettelointiryhmä huolehtii kurssin ylläpidosta, kehittämisestä ja tekijänoikeuksista. Luettelointiryhmä järjestää kerran vuodessa amk-luetteloijien kehittämispäivän, jossa käsitellään ajankohtaisia asioita ja johon sisällytetään tarvittaessa myös koulutusta. Luettelointiryhmä työskentelee pääasiassa verkossa. Keskeisimmät työkalut ovat Adobe ConnectPro ja wiki.

24.4.2012

4.3 Linda-tiedontuottajina aloittaminen

Opetus- ja kulttuuriministeriö on vuonna 2011 osoittanut Kansalliskirjastolle määrärahan amk-kirjastojen Linda/Aleph-ohjelmistolisenssin hankintaan ja alkuvuodesta 2012 Kansalliskirjaston edellyttämät henkilöresurssit amk-kirjastojen ottamiseksi Lindaan mukaan tiedontuottajiksi. Tavoitteena on, että toimintavuoden toukokuussa aloitetaan toimet ensimmäisten amk-kirjastojen Linda-luetteloinnin aloittamiseksi. Yleissuunnitelma on, että jokainen amk-kirjasto voisi itse ilmaista toiveensa, missä vaiheessa haluaa aloittaa Linda-luetteloinnin, ja toiveita pyrittäisiin mahdollisuuksien mukaan noudattamaan. Ensimmäisten osalta katsotaan prosessi ja ohjeet kuntoon ja sen jälkeen olisi vapaa ilmoittautumiseen perustuvat järjestys kuitenkin niin, että aineistojen ajamiset Lindaan menee jouhevasti eli ei kovin montaa tietokantaa ihan samaan aikaan.

4.4 Nelli-portaali ja Kansallinen digitaalinen kirjasto (KDK) -hanke

Nelli-portaalien ylläpito jatkuu edelleen yhteistyössä Kansalliskirjaston kanssa. Kansalliskirjasto vastaa portaalin välittömistä ylläpitokustannuksista niin ohjelmistojen kuin laitteistojenkin osalta. Kirjastojen vastuulla on paikallinen ylläpito- ja kehittämistyö. Portaalien palvelut pyörivät samalla M9000-palvelimella kuin Voyager-tietokannat ja toimintaa seurataan CSC-laatupalavereissa. Nellin kannalta MetaLibin ja SFX:n tulevaisuus riippuu pitkälti KDK:ssa tehtävistä järjestelmäratkaisuista.

KDK:n kehitystyössä ollaan aktiivisesti mukana, mm. konsortio- ja ohjausryhmissä on amk-kirjastojen edustaja, samoin kansallisen näkymän kehittämissä. Alkuvuodesta 2012 tehtiin päätös, että asiakasliittymää aletaan kehittää avoimen lähdekoodin VuFind-ohjelmistolla. Aikataulullisesti päätös merkitsee, että ensimmäiset asiakasliittymät avattaneen syksyllä 2012 ja toisen aallon (jossa mukana mm. 10 amk-kirjastoa) määrittelytyö alkaa syksyllä 2012 ja varsinainen asiakasliittymien rakentaminen 2013 alusta. Pitkäaikaisäilytysjärjestelmästä on oma työryhmä KDK:n sisällä, sen kehittäminen jatkuu hankkeena 2013 loppuun. Opetus- ja kulttuuriministeriö rahoittaa KDK-toiminnan kansallisella tasolla ohjelmistojen, laitteistojen ja henkilöstön osalta.

KDK-asiakasliittymäprojekti loppuu toimintavuoden aikana ja asiakasliittymän ylläpitovastuu siirtyy pysyvästi Kansalliskirjastolle.

KDK:n kehityslinjoilla on vaikutuksia Nelli-portaalien ja Voyagerin palveluihin ja tulevaisuuteen. Vaikka aivan kaikkia vaatimusmäärittelyjä ei kyetäkään täyttämään alkuvaiheessa, pysyttäneen KDK-asiakasliittymällä korvaamaan mm. Voyagerin web-liittymät asiakastointoihin sekä erilliset haut esim. Voyager-tietokannassa ja Theseuksessa oleviin aineistoihin.

4.5 Informaatiolukutaidon (IL) opetuksen kehittäminen

Pedagogiikkaryhmä seuraa IL-opetuksen parhaita käytänteitä ja uuden tekniikan hyödyntämistä IL-opetuksessa ja pyrkii jakamaan niitä amk-kirjastolaisten kesken muun muassa kokoamalla wikiin ohjeita ja case-esimerkkejä. Pedagogiikkaryhmä ottaa kantaa ja antaa lausuntoja alaansa kuuluvissa kysymyksissä. Pedagogiikkaryhmään kuuluu kuusi edustajaa eri amk-kirjastoista.

Pedagogiikkaryhmä järjesti Työkaluja tiedonhaun opetukseen -seminaarin helmikuussa 2012. Vuoden 2012 aikana päivitetään IL-OPS, päivityksessä tehdään yhteistyötä yliopiston

24.4.2012

IL-työryhmän kanssa. Molempien sektoreiden IL-OPSit esitellään loppuvuonna pidettävässä yhteisessä seminaarissa.

Pedagogiikkaryhmä työskentelee pääasiassa verkossa. Keskeisimmät työkalut ovat Adobe ConnectPro ja wiki.

4.6 Theseus-julkaisuarkiston kehittäminen

Konsortio on huolehtinut Arene ry:n toimeksiannosta Theseus-julkaisuarkiston hallinnoinnista vuoden 2010 alusta lähtien.

Theseus-julkaisuarkiston ja tallennussivuston ylläpito-, pääkäyttäjä- ja kehittämistehtävistä vastaavat ammattikorkeakoulukirjastoista rekrytoidut asiantuntijat omiin työtehtäviinsä sisältyvinä tehtävinä (konsortion yhteisellä rahoituksella 0,5 htv). Lisäksi konsortiokoordinatoimien tehtäviin sisältyy Theseus-osuus. Arene ry:n tekemän sopimuksen mukaisesti Kansalliskirjasto vastaa julkaisualustan toimivuudesta ja teknisestä kehittämisestä. Ylläpitosopimus Kansalliskirjaston kanssa on voimassa vuoden 2012 loppuun ja se sisältää henkilötyöaikaan 0,5 htv.

Yhteydenpito- ja tukipyyntökanavina toimivat AMKIT-wikin Theseus-osio, sähköpostilistat ja facebook.

Kansalliskirjasto päivittää Theseus-ohjelmistoalustan vuoden alussa Dspace-versioon 1.7.2. ja samassa yhteydessä vaihdetaan toimintaan käytettävä palvelin uuteen. Dspacen uusia versioita tutkitaan ja aletaan valmistautua asentamiseen. SYLI-syöttölomakkeen testaus on aloitettu ja pilottikäyttövalmius sillä on helmi-maaliskuun vaihteessa. Käyttöönotto tapahtuu Kansalliskirjaston resurssien ja pilotoinnin kokemusten mukaisesti syksyn aikana.

Theseuksen viestinnästä laaditaan suunnitelma. Theseusta pyritään esittelemään mahdollisuuksien mukaan erilaisissa ammattikorkeakoulujen sisäisissä ja ulkopuolisissa tilaisuuksissa kotimaassa ja ulkomailla. Julkaisuarkistosta kokonaisuudessaan ja rinnakkaistalennuksesta erikseen järjestetään markkinointikampanjat kohteena ammattikorkeakoulujen johto ja opettajat sekä erilaiset yhteistyötahot.

Theseus.fi-verkkotunnuksen haltijana ja tallennussivun palvelintarjoajana toimii Seinäjoen koulutuskuntayhtymä, joka tietohallinnon uudelleenjärjestelyjen vuoksi luopuu palvelun tarjoamisesta. Korvaavaa palvelua selvitetään ja uusi tallennussivusto otetaan käyttöön palvelinpalvelutilanteen ratkettua.

Streamaus-palvelun tekninen alusta toteutetaan ja otetaan käyttöön toimintavuoden aikana, aluksi materiaalille, jonka tekijänoikeudet ovat selkeät. Streamaus-palvelun käyttöönotto ei aiheuta lisäkustannuksia Theseus-ylläpidossa. Kun tekijänoikeuskorvausasiat ovat Teoston puolelta selvitetty, voidaan palveluun ryhtyä tallentamaan myös korvauksenalaista materiaalia.

Selvitetään tekniset ja taloudelliset mahdollisuudet yhtenäisen tiedonsiirtoprosessin käyttöönottamiseksi Theseuksen ja kirjastojärjestelmän välillä ottaen huomioon Kansallisen digitaalisen kirjaston (KDK) mahdollisuudet ja toteutusaikataulu.

24.4.2012

Julkaisuarkiston (verkkokirjaston) perustamisvaiheisiin ja käyttöönottoon liittyvä opinnäyte-työ valmistuu toimintavuoden aikana. Työn lopputulemana on historiantietojen lisäksi mahdollisuuksien mukaan myös tekijöiden näkemys Theseuksen kehittämissuunnista.

Theseus-ohjausryhmä kokoontuu vuoden aikana toimintasuunnitelmansa mukaisesti vähintään kaksi kertaa. Theseuksen kehittämistyön seuraamisen ja ohjauksen lisäksi ryhmä valmistelee konsortion johtoryhmälle julkaisuarkiston teknisen alustan uuden palvelusopimuksen alkamaan vuoden 2013 alusta.

4.7 Uuden kirjastojärjestelmän hankinnan valmistelu

Vuonna 2011 AMKIT- ja Linnea2-konsortiot käynnistivät uuden kirjastojärjestelmän (UKJ) hankinnan valmistelun. UKJ-hanke ([hankkeen wiki](#)) on tässä vaiheessa täysin omarahoituseriaatteella toimiva, joten jokainen osallistujataho vastaa omista välittömistä kustannuksistaan eikä hankerahoitusta ole. Integroidut kirjastojärjestelmät ovat kirjastojen toiminnanohjausjärjestelmiä, jotka vielä pari vuosikymmentä sitten integroivat vain painettuihin aineistoihin liittyviä eri toimintoja. Yleisen tietoteknisen kehityksen ja sähköisten aineistojen laajenevan käytön myötä integraatiotarpeet uusiin toimintoihin ovat kasvaneet merkittävästi samalla kun olemassa olevat toiminnot ovat muuttuneet huomattavasti.

UKJ-hankkeen valmisteluryhmän toimeksiantona on valmistella kaikille kirjastosektoreille soveltuva järjestelmäkokonaisuus. UKJ-hankkeen ensimmäisen vaiheen määräaika on vuoden 2012 loppu. Siihen mennessä tavoitteena on tuottaa [projektisuunnitelma](#), jossa kuvataan kirjastojärjestelmäkokonaisuus voimassaolevan tietohallintolain määrittelemällä tavalla toiminta-, tieto-, tietojärjestelmä- ja teknologia-arkkitehtuurien näkökulmasta. Sen lisäksi projektisuunnitelmassa on riskianalyysi, kustannus-hyötyanalyysi ja selvitys rahoitusratkaisuista, hallintomalleista ja kokonaisuuteen liittyvistä juridisista kysymyksistä.

Valmistelutyö on organisoitu työryhmittäin. Työryhmiin on kutsuttu jäseniksi asiantuntijoita kaikilta kirjastosektoreilta. Työryhmätyöskentely on kaikille kiinnostuneille avointa, joten halukkaat amk-kirjastojen asiantuntijat pääsevät mukaan ottamalla yhteyttä suoraan haluamansa työryhmän puheenjohtajaan.

Syksyn 2011 yleiskokouksessa AMKIT-konsortio asetti UKJ-hankkeen tavoitteiksi järjestelmäkokonaisuuden, joka on

- asiakaslähtöinen ja vuorovaikutteinen
- monipuolinen ja helppokäyttöinen palvelun tuottamiseen mukautuva järjestelmä
- mahdollistaa joustavasti uusien palvelujen mukaan ottamisen
- tuottaa kaiken tarpeellisen tiedon (tilastot, raportit)
- monipuoliset moduulit (esim. hankintamoduuli, kaukopalvelumoduuli)
- yhteensopivuus muihin järjestelmiin huomioiden tietohallintolaki (esim. opiskelijahallintojärjestelmät, google)
- datan siirtyminen/siirtäminen organisaatiosta toiseen (pällekkäinen työ pois)
- kustannustehokas
- järjestelmän kehittäminen ja ylläpito tehokasta ja toimivaa (esim. bugien korjaus)

4.8 Viestintä

Konsortion viestintäsuunnitelma ajantasaistetaan toimintavuoden aikana. Sen tavoitteena on muodostaa viestinnällisiä kokonaisuuksia, muun muassa eri viestintävälineiden yhteis-

24.4.2012

käyttöä ja rooleja kehittämällä. Vuoden aikana laajennetaan tietoisuutta AMKIT-wikistä ja edistetään sen yhteisöllistä käyttöä amk-kirjastoissa.

Amk-kirjastojen toimintaa tehdään näkyväksi hyödyntämällä muun muassa IFLAn Library Avenueta, Suomi-osastoa, amk-vierailukohdekirjastoja, -vapaaehtoisia sekä -posteri ja -presentation-ehdotuksia. Www-sivuston sisältöä kehitetään kansainvälisiin tarpeisiin.

Kreodista tehdään painettu kansainvälinen numero IFLAssa jaettavaksi. Kreodi ilmestyy vuoden aikana 3-4 kertaa. Sisältöä ja toiminnallisuuksia kehitetään uuden julkaisualustan käyttöönnoton myötä. Julkaisualusta siirretään uudelle palvelimelle toimintavuoden aikana.

4.9 Voyager-kirjastojärjestelmän ylläpito

Voyager-tietokannat päivitetään 8.1.1 -versioon kesäkuussa, mikäli testaukset osoittavat uuden version toimivaksi. Voyager-työryhmät sekä konsortion Voyager-asiantuntijat ovat mukana Voyagerin uuden version testauksessa ja testikantojen pystyttämisessä M9000-palvelimelle. Tutkitaan mahdollisuuksia lähinnä amk-kirjastoja kiinnostaviin uusiin toiminnallisiin, kuten Tomcat-varausten toimiminen ja verkkomaksut. Verkkomaksujen prosessi on periaatteessa jo toiminnassa, mutta ei ole vielä otettu käyttöön amkeissa. Verkkomaksujen ohjeistusta ollaan viimeistelemässä yhteistyössä Kansalliskirjaston kanssa.

ISBD-konversio tehdään huhtikuussa. Amkit-wikiin lisätään ohjeita ja vinkkejä lähinnä ylläpitäjille konversion sujumiseksi. Kansalliskirjaston wikissä on tarkemmat ohjeistukset.

KDK:n kautta tulee muutoksia Voyagerin ylläpitoon. Tulevat muutokset palveluihin selvitetään, kun KDK-hanke etenee.

Linda-yhteisluetteloon siirtyminen tuo muutoksia myös Voyagerin ylläpitoon. Selvitetään tulevat tehtävät yhdessä Kansalliskirjaston kanssa, tarpeen mukaan osallistutaan koulutusten järjestelyihin.

Amkit-wikin Voyager-osuuteen lisätään materiaalia, vältetään kuitenkin päällekkäisyyksiä Kansalliskirjaston Voyager-wikin kanssa.

M9000-palvelimen ylläpitosopimus päättyy 2012 lopussa, vuoden aikana valmistellaan uutta sopimusta Kansalliskirjaston vetämänä. Amkeilla on edustaja palvelimen toimintaa seuraavissa CSC-laatupalavereissa.

Osallistutaan mobiilipalveluiden testaamiseen ja kehittämiseen. KDK-hanke tuonee myös osaltaan ratkaisuja mobiilipalveluihin. Seurataan kaikkea alan kehitystä.

Voyager ei järjestelmänä enää juurikaan kehity, uusien palvelujen ja toimintojen kehittämisessä huomioidaan UKJ- ja KDK-ratkaisut. Esimerkiksi julkaisurekisteri on Voyager-alustalla lähinnä amk-kirjastoissa, sen suhteen odotellaan kansallisia ratkaisuja ja mietitään vasta toissijaisesti omia vaihtoehtoja.

Voayger-asioiden järjestäminen tulevina vuosina selvitetään, kun Voyager-rukkasessa ja Voyager-systeemiryhmässä on eri henkilöt. Työryhmien välistä työnjakoa mietitään, samoin muun muassa Voyager-rukkasen tarpeellisuus selvitetään. Sopimusasioita ja nimettyä yhteishenkilöä tarvitaan jatkossakin.

24.4.2012

AMKIT-konsortio ja Lahden ammattikorkeakoulu ovat IGELUn (*The International Group of Ex Libris Users*) virallisia jäseniä.

Konsortion Voyager-asiantuntijatyötä on vuoden 2012 aikana yhteensä 0,25 htv. Vuoden 2013 alusta resurssi on 0,05 htv.

Kirjastojärjestelmästä aiheutuvat kulut on esitetty liitteessä 3.

4.10 Kansallinen yhteistyö

4.10.1 Ammattikorkeakoulujen kirjastojen johtajat

Amk-kirjastonjohtajien kokouksen työvaliokunta järjestää ammattikorkeakoulukirjastojen johtajille vuoden 2012 aikana vähintään kaksi työseminaaria. Pääasiallisina aiheina ovat AMKIT-konsortion toiminnan kehittäminen, ammattikorkeakoulujen rakenteellisen kehittämisen vaatimat toimenpiteet ja yhteistyön lisääminen kirjastoalan toimijoiden kesken.

4.10.2 Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry.

Arene ry. on ammattikorkeakoulujen virallinen oikeushenkilö sekä Theseus- että CSC-sopimuksessa. Molempien osalta voimassaolevat sopimukset päättyvät 31.12.2012, joten niiden uudistaminen on ajankohtaista toimintavuoden aikana.

Uuden Theseus-sopimuksen valmisteluvastuu on AMKIT-konsortiolla. Valmistelussa on huomioitava mahdollinen kilpailutus. CSC-sopimuksen osalta valmistelutyön koordinoituvastuu on Kansalliskirjastolla.

4.10.3 Kansalliskirjasto

Kansalliskirjasto järjestää kirjastosektoreille yhteisiä sektorikokouksia. AMKIT-konsortiosta niihin pääsääntöisesti osallistuvat johtoryhmän puheenjohtaja ja konsortiokoordinaattori. Kokouksissa käsitellään Kansalliskirjaston Kirjastoverkkopalvelut -tulosalueen sektoripalveluita, niiden tuloksia, tavoitteita ja rahoitusta.

Aiemmin toimintasuunnitelmassa on jo käsitelty Kansalliskirjastoyhteistyö FinELibin, Linda-yhteisluettelon ja KDK-asiakasliittymän osalta.

Kansallinen käyttäjäkysely

Kansallista käyttäjäkyselyä 2013 valmistellaan eri kirjastosektoreiden yhteistyönä toimintavuoden aikana. Konsortion johtoryhmä on nimennyt valmisteluryhmään edustajan, joka toimii yhteyshenkilönä ja edistää amk-kirjastoille keskeisiä näkökohtia. Valmisteluryhmä työstää keväällä kyselylomaketta ja ohjelmiston vaatimusmäärittelyä. Amk-kirjastoilla on mahdollisuus osallistua työpajaan, jossa kyselylomaketta suunnitellaan. Ammattikorkeakoulu-kohtaiset palvelusopimukset ja sitoutuminen käyttäjäkyselyyn ovat ajankohtaisia loppuvuodesta.

Vaikuttavuuden arviointiryhmä

Arviointiryhmä edistää tilastotiedon hyödyntämistä kirjastotoiminnan vaikuttavuuden osoittamisessa. Syksyksi on suunnitteilla erityisesti johdolle suunnattu seminaari talousdatan ti-

24.4.2012

lastoinnista. Kirjastotoiminnan vaikuttavuuden arviointiryhmässä on amk-kirjastoista kaksi jäsentä.

Vuonna 2012 arviointiryhmä toimii KITT2-projektin ohjausryhmänä. KITT2-projektin tavoitteena on tieteellisten kirjastojen tilastotietokannan uuden version toteutus. KITT2-projektiryhmässä on mukana yksi jäsen amk-kirjastosektorilta.

KITT2-projektin työ kytketään uuden kirjastojärjestelmän (UKJ) tilastoelementin määrittelyyn. KITT 2:n toteutus etenee kahdessa vaiheessa, ensin päivitetään käyttöliittymä ja sen jälkeen tietokanta. Osa uudistuksista toteutetaan vasta kakkosvaiheessa. Käyttöliittymän toteutus ja testaus tapahtuu vuonna 2012, vuoden 2013 alussa on uusi käyttöliittymä käytössä.

Arviointiryhmä kirjoittaa artikkelin kirjastotoiminnan arvioinnin mittaripaketista Signumiin.

4.10.4 Varastokirjasto

Vuonna 2012 Varastokirjasto valmistautuu ottamaan vastaan suuriakin aineistolähetyksiä, jotka oletettavasti ovat seurausta ministeriön rakenteellisen kehittämisen ohjelmasta. Varastokirjaston lisätilan tarve on akuutti ja ministeriön kanssa käydään keskusteluja siitä, miten lisätila ratkaistaan vuoden 2013 tai viimeistään vuoden 2014 aikana.

Opetus- ja kulttuuriministeriön asettama työryhmä jatkaa selvitystyötään Varastokirjaston yhdistämisestä osaksi Kansalliskirjastoa. Kevään 2012 aikana työryhmä järjestää yhdistymisasiasta kuulemistilaisuuden kirjastosektoreille. Tämän lisäksi työryhmä suunnittelee jatkokoseminaaria syksyllä 2011 pidetylle Varastokirjaston ja Kansalliskirjaston kokoelmapoliittiselle seminaarille.

Helsingin IFLA-konferenssin yhteydessä järjestetään Kuopiossa satelliittikokous, jonka teemana on: Global Policies, Imperatives and Solutions for Efficient Library Collection Management and Access to Less Used Documents. Satelliittikokous pidetään 9.-10.8.2012 ja sen järjestävät Varastokirjasto, Itä-Suomen yliopiston kirjasto ja Savonia-ammattikorkeakoulun kirjasto.

4.10.5 Yleisten kirjastojen keskuskirjasto - Kirjastot.fi

Konsortio seuraa Kirjastot.fi -ohjausryhmän linjauksia ja hankkeita. Kevään aikana otetaan käyttöön kansallinen Kirjastohakemisto, jonne tallennetaan eri sektoreiden kirjastojen yhteystiedot karttatietoineen ja palvelukuvauksineen. Konsortio pyrkii yhteistyössä yleisten kirjastojen kanssa vaikuttamaan kotimaisten kustantajien e-aineistotarjontaan, liiketoimintamalleihin ja kestäviin hankintakustannuksiin. Selvitetään ja pilotoidaan Mobiilikirjastokortin käytettävyys amk-kirjastoissa ja Voyager-järjestelmässä. Kirjastojen yhteisten verkkopalvelujen ohjausryhmässä toimii konsortion johtoryhmän nimeämä edustaja.

4.10.6 Kansallinen julkaisurekisteri

Opetus- ja kulttuuriministeriön ja korkeakoulujen yhteisen Raketti-hankeen [JURE-projekti](#) on toimeksiantonsa mukaisesti tehnyt esityksen kansallisesta julkaisurekisteristä. OKM on pyytänyt Helsingin yliopistoa (HY) selvittämään mahdollisuuksia laajentaa HY:n Tuhat-tutkimusjärjestelmä kansalliseksi julkaisutietojärjestelmäksi. HY:n selvitystyö valmistuu alkuvuodesta 2012.

24.4.2012

Seurataan ja osallistutaan kansallisen julkaisutietojärjestelmän kehitystyöhön.

4.10.7 Yhteistyö kirjastosektorien kanssa

UKJ-hankkeen myötä omaehtoinen yhteistyö järjestäytyneiden kirjastosektoreiden kesken on tiivistynyt huomattavasti. Toimintavuoden aikana selvitetään, miten muutakin kuin kirjastojärjestelmäyhteistyötä voitaisiin aktivoida. Viimeisin sektoreiden johtoryhmien ja työvaliokuntien yhteiskokous on pidetty Hämeenlinnassa 18.9.2008 ([muistioita Kansalliskirjaston sivuilla](#)).

4.11 Kansainvälinen toiminta

Amk-kirjastot ovat esillä Helsingissä järjestettävän IFLA2012:n (11.- 17.8.) Library Avenuel-la 10 yhteisellä roll-upilla sekä Kreodin kansainvälisellä numerolla. Myös Suomi-osastolle on mahdollista valmistaa esityksiä. Ammattikorkeakoulukirjastoista osallistutaan esityksillä konferenssin istuntoihin ja posterinäyttelyyn.

Virallisina vierailukohteina IFLA2012:ssa ovat HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulun ja Laurea-ammattikorkeakoulun Porvoon Campus-kirjasto, Jyväskylän ammattikorkeakoulun kirjasto, oppimiskeskus Fellmannia Lahdessa, Metropolia Ammattikorkeakoulun Aralis-kirjasto sekä Seinäjoen ammattikorkeakoulun terveysalan kirjasto. Lisäksi useita amk-kirjastolaisia osallistuu vapaaehtoisina konferenssin aikaisiin tehtäviin. Konsortio järjestää epävirallisen tilaisuuden kansainvälisille amk-kirjastokumppaneille verkostoyhteistyön, henkilöstövaihdon ja hanketoiminnan kehittämiseksi.

Liitteet

- Liite 1 a. Konsortioskulut vuonna 2012, talousarvio ja vertailu vuosien 2011 ja 2010 toteutuneisiin kuluihin, b. AMKIT-konsortioskustannukset vuonna 2012, talousarvio, ammattikorkeakoulu-kohtaiset osuudet
- Liite 2. Kansalliskirjaston budjetissa olevan AMKIT-konsortiolle osoitetun FinELib- aineistorahoituksen kohdentaminen vuodelle 2012
- Liite 3. AMKIT-kirjastojärjestelmäkustannukset vuonna 2012, talousarvio